

Och Jämställdhetsmyndigheten
info@jamstalldhetsmyndigheten.se

2025-03-31
Diarienummer: ALLM 2025/39 & ALLM 2025/113

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till ju.L7@regeringskansliet.se
Diarienummer Ju2025/00118 samt Ju2025/00667

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ BETÄNKANDET SKÄRPTA KRAV FÖR SVENSKT MEDBORGARSKAP (SOU 2025:1) SAMT PM MED KOM- PLETTERANDE FÖRSLAG TILL SOU 2025:1

Vi har anmodats att yttra oss över rubricerat betänkande och tillkommande promemoria. Vårt yttrande är avgränsat till frågor som rör betänkandenas jämställdhetspolitiska relevans.

Myndighetens synpunkter

Utredningarnas förslag om krav på längre hemvistid och egenförsörjning är en anpassning till övriga länder i Europa. Såsom utredningarna konstaterar i sina jämställdhetsanalyser, medför det negativa jämställdhetskONSEKVENSER som kommer att missgynna kvinnor eftersom de har en lägre sysselsättningsgrad än utlandsfödda män. Kraftfulla åtgärder måste därför till för att utlandsfödda kvinnor ska komma närmare arbetsmarknaden. Starka incitament till att lära sig svenska och vidareutbilda sig för att bli anställningsbara men även åtgärder rörande barnomsorg och det obetalda hem- och omsorgsarbetet som hindrar dem från att nå arbetsmarknaden och därmed egen försörjning.

Att kvinnor kan komma att missgynnas i medborgskapsärenden kan förstärka en maktobalans och ett beroendeförhållande, vilket inte är förenligt med Sveriges jämställdhetspolitiska mål.

Mot denna bakgrund anser myndigheten att det behövs konkreta, ändamålsenliga och riktade insatser mot utlandsfödda kvinnor, vilket föreslagits i tidigare utredningar, se SOU 2021:2. Aktuella betänkanden presenterar emellertid inte några kompensatoriska förslag. Jämställdhetsmyndigheten anser att förslagen behöver ta hänsyn till män och kvinnors olika förutsättningar, den bristande jämställdheten som råder i ut- anförskapsområden och att det behöver vidtas aktiva åtgärder för att möjliggöra för kvinnor att komma ut på arbetsmarknaden. Detta för att säkerställa att föreslagna krav på medborgarskap inte förstärker ett redan identifierat jämställdhetsproblem.

Den ursprungliga utredningen föreslår vidare krav på utlänningens skötsamhet och levnadssätt för att förvärva svenskt medborgarskap. Utredningen förslag att kontaktförbud som utgångspunkt ska utgöra sådan misskötsamhet tillstyrks. Det är ett viktigt jämställdhetsmål att brottsofferperspektivet förstärks. Det eftervåld som ofta förekommer efter en separation och som i vissa fall leder till kontaktförbud begränsar kvinnor liv och medför ett stort lidande. Det är rimligt att brottslighet av en viss dignitet ska diskvalificera en utlänning från att bli svensk medborgare.

Den ursprungliga utredningen föreslår även att kunskaperna i de mänskliga rättigheterna som ska visas genom delprovet i samhällskunskap även omfattar barnets rättigheter enligt Barnkonventionen. Jämställdhetsmyndigheten välkomnar detta och förväntar sig att det säkerställs att kunskapsområdet jämställdhet även omfattar mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lise Tamm
Generaldirektör

Anna Tingbäck
Chefsjurist

I ärendets slutliga handläggning har t.f. avdelningschef Åsa Esaiasson deltagit.